

MEMÒRIA HISTÒRICA

Els 'Dietaris de la Generalitat' no inclouen cap recepció a Colom a Barcelona després del descobriment

Tortosa Ò.M.J.

Els *Dietaris* oficials de la Generalitat de Catalunya entre 1411 i 1539 no inclouen cap recepció oficial a Cristòfol Colom a Barcelona, just després del descobriment d'Amèrica per part de l'almirall, segons ha constatat l'historiador ebrenc Roc Salvadó. Tot i que hi ha tesis històriques, majoritàriament les que defensen que Colom era català, que asseguruen que la capital del Principat va ser el primer lloc on va anar el navegant en tornar del seu primer viatge al nou continent, potser a esta visita no se li hauria donat caràcter oficial des de la Generalitat. Cal tindre en compte que els *Dietaris* tampoc són com l'actual Diari Oficial de la Generalitat, sinó que cal emmarcar-los en "una Generalitat medieval que exercia d'administració i tenia poder polític, però no era un govern executiu", matisa Salvadó.

El relat sobre la catalanitat de Colom, encetat per l'historiador peruà Luis Ulloa i alimentat per altres estudiosos que posen l'accent en què els seus manuscrits suggerixen que el català era la seua llengua materna, coincideix amb la teoria que Colom era de Tortosa, defensada per Enric Bayrerri o Manuel Bestratén i una de les poques hipòtesis no descartades pel recent documental *Colón ADN. Su verdadero origen*, del catedràtic de Granada Antonio Lorente. Este treball, que ha sigut qüestionat per alguns historiadors i experts en genètica, conclou que Colom no era d'origen italià sinó un jueu convers del llevant de la península Ibèrica.

El cas és que Colom sí que hauria estat rebut a Catalunya per part dels Reis Catòlics, però, com apunta Salvadó, tampoc no hi ha documents que permeten afirmar de forma inequívoca el lloc on el van rebre. Hi ha veus que sostenen que la trobada es

Representació de la rebuda dels Reis Catòlics a Colom al monestir de Sant Jeroni de la Murtra, a Badalona.

va fer al monestir jerònim de Sant Jeroni de la Murtra, a Badalona, el 3 d'abril de 1493, segons va escriure entre altres Jaume Aymar a *Colom i el món català*. Salvadó sí que recorda que un dels primers eclesiàstics enviats com a evangelitzador a Amèrica

va ser el monjo jerònim català Ramon Pané. De qualsevol manera, s'imposa una vegada més la incertesa. "Tot el que envolta la figura de Colom resulta poc clar i hi ha molts d'interessos contraposats des de fa temps", tanca Salvadó.

A *Colón en Barcelona*, d'Antonio Rumeu, s'assegura que amb motiu de l'aterratge de Colom a Barcelona, es va organitzar, per ordre del rei, una recepció amb tots els honors al palau Reial de Barcelona. Segons esta versió, Colom hauria entrat a la ciutat en una desfilada, cavalcant entre el rei i l'anomenat infant Fortuna, el duc d'Empúries. L'esdeveniment tampoc no figura en els *Dietaris* de la Generalitat de l'època.

En el llibre de Josep Bestratén *Al voltant del gran navegant Cristòfol Colom, de Santa Maria de la Cinta i de Tortosa*, editat l'any 2001, s'aprofundix en la relació entre Tortosa i el Colom ja considerat com a descobridor. Per exemple, se parla d'una trobada a Tortosa, el desembre de 1495, entre els Reis Catòlics i el capità de marina Vicente Yáñez Pinzón, un dels tres germans que van participar en el primer viatge de Colom a Amèrica (1492). Estava previst que Pinzón liderés un viatge de dos caravel·les amb gent de Tortosa cap a Amèrica, però el retorn prematur de Colom del seu segon viatge, "va fer que aquesta projectada expedició no es portés a cap". ■